

Список використаних джерел

1. Давидченко І. Д. Формування лінгвокультурологічної компетентності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». Слов'янськ, 2018. 359 с.

2. Капуш А. Лінгвокультурні та соціокультурні аспекти перекладу у сфері фахової комунікації. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство)*, 2009. С. 158–161.

3. Пономарьова Г. Ф. Теорія і практика оптимізації структури педагогічної системи : навч. посібник / [Пономарьова Г. Ф. та ін.]; Департамент науки і освіти Харків. облдержадмін., Комун. закл. «Харків. гуманітар.-пед. акад.» Харків. облради. Харків : Захаренко В. В. [вид.], 2014. 275 с.

СПОРТИВНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ КООРДИНАЦІЙНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ШКОЛЯРІВ СЕРЕДНІХ КЛАСІВ

Дехтярьова О. О., Калашник Д. С.

Підтримання здоров'я та створення умов для гармонійного розвитку особистості в загальноосвітніх закладах – це актуальна соціально-педагогічна проблема, вирішення якої має велику практичну цінність. У зв'язку з цим перед фізичним вихованням постають нові завдання, які визначаються перебудовою усієї системи, спрямованої на навчання, розвиток та виховання учнів, мають за мету максимально сприяти розвитку особистості через оволодіння спеціальним змістом фізкультурної освіти як частини загальної культури людини та забезпечити високий рівень психічного і фізичного здоров'я індивіда.

Ігрова спортивна діяльність по праву займає лідируючу позицію у сприянні всебічному та гармонійному розвитку особистості учня. Спортивні ігри сприяють розвитку фізичних якостей та функціональних можливостей всього організму. Залучення до цього виду фізичної активності нівелює негативні, стресові впливи, що супроводжують навчання. Використання на заняттях різноманітних спортивних ігор дає змогу вирішувати низку оздоровчих, виховних та загально розвивальних завдань: підвищити мотивацію учнів до занять фізичним вихованням та спортом, фізичними вправами та фізичною активністю загалом; оптимізувати свідому рухову активність; підвищити рівень фізичної підготовленості; забезпечити достатній розвиток сили, швидкості, витривалості, гнучкості та координації рухів.

Питанням розвитку фізичних якостей, зокрема координаційних здібностей присвячені роботи багатьох вчених: Л. Волкова, О. Колумбет, В. Лях, Л. Сергієнко та ін.). Але проаналізована література не містить в необхідній мірі

всі аспекти напрямку дослідження. Тому для більш детального аналізу окресленого проблемного напрямку дослідження нами була вибрана дана тема роботи.

Перевага спортивних ігор перед простими вправами в тому, що гра завжди пов'язана з ініціативою, уявою, творчістю, проходить захопливо, ініціює рухову енергійність. Саме тому рухливі спортивні ігри, що сприяють розвитку координаційних здібностей у суворій послідовності і з ускладненням завдань повинні включатися в тренувальний процес. Тренеру необхідно ставити перед дитиною абсолютно конкретні завдання (зловити м'яч, наздогнати партнера, дістати предмет тощо), щоб вона могла їх правильно сприйняти та виконати. Дуже корисним і навіть необхідним є використання різних рухливих ігор, які дають учням психологічне розвантаження і водночас не знижують щільність тренувального процесу.

Спортивні рухливі ігри створюють найкращі умови у розвиток і вдосконалення координаційних здібностей. У грі природніше для дитини проявляється швидкість, кмітливість, увертливість, вміння спритно рухатися між предметами, проявляти ініціативу при несподіваних змінах ситуації, використовуючи сприятливі моменти для цього за допомогою просторової та тимчасової орієнтувань.

На етапі початкового оволодіння складними руховими діями велику роль грає правильний, гарний показ вправи, насичення його конкретними, доступними для дитини образами.

Необхідно пам'ятати, що середній шкільний вік є найбільш сприятливим для оволодіння складними руховими навичками. Чим більше в цей період дитина освоїть нових рухів, тим легше буде освоєно різні види спортивних ігор, і успішніше буде реагувати на різні непередбачені ситуації.

Використання спортивних рухливих ігор сприятливо впливає як на розвиток фізичних якостей так, інтелектуальних здібностей. Під час проведення рухливих ігор, необхідно контролювати емоційне ставлення дитини до матеріалу, що вивчається, яке підтримує допитливість і інтерес. Плюсом рухливих ігор є ініціатива, фантазія, творчість, емоції, які виникають у дитини під час їх проведення перед строго дозованими вправами. Рухливі ігри не вимагають від дітей будь-якої спеціальної підготовки. З допомогою рухливих ігор розширюється коло уявлень, розвивається вміння аналізувати, кмітливість, спостережливість, вміння зіставляти і узагальнювати бачене. Так як у грі часто змінюється обстановка, внаслідок чого у дітей розвиваються здібності швидко і правильно реагувати на ситуацію під час гри. Отже, рухливі ігри сприяють вихованню фізичних якостей: швидкості, спритності, сили, витривалості, гнучкості, і, що важливо, з недостатнім розвитком цих фізичних якостей розвиваються рухові здібності, зокрема і координації.

Значну роль у розвитку координаційних здібностей в учнів середнього шкільного віку грають елементи спортивних ігор і вправ з м'ячем. Дослідження сенсорних систем різної модальності – зору, слуху, тактильності – показали, що представники ігрових видів спорту займають провідні місця за показниками, які характеризують поліпшення функціонального стану сенсорних систем. Елементи спортивних ігор із м'ячем відзначаються великою різноманітністю взаємодії сенсорних систем різної модальності, що є фактором удосконалення сенсорної організації рухів. У порівнянні з рухливими іграми, ігри з елементами спорту – більш складна форма діяльності. Отже, і вплив їх на організм людини ширше і глибше. Елементи спортивних ігор із м'ячем характеризуються частою зміною положення тіла і його частин, рухів і рухових дій як складних систем. Таким чином, відбувається взаємодія між сенсорними та моторними компонентами, різними рівнями їх організації, що супроводжується утворенням нових рухових програм.

Як зазначає О. Я. Степаненкова, спортивні ігри (хокей, баскетбол, футбол, бадмінтон, настільний теніс, городки) є по суті лише вищою формою звичайних рухливих ігор. У рухливих іграх і вправах, що підготовляють до навчання обраної спортивної гри, вчитель ставить найрізноманітніші освітні та виховні завдання. Особливо сприятливі умови часто створюються для розвитку точності, спритності рухів, окоміру, орієнтації в просторі. Дітям доводиться приймати швидкі, але розумні рішення, що сприяє розвитку мислення, швидкості рухової реакції на зорові та слухові сигнали.

Значення гри з м'ячем: у футболі розвиваються м'язи ніг і тазового поясу, кожен гравець має можливість виховувати в собі ініціативність, самостійність, творчу активність; у баскетболі вдосконалюється робота зорового, рухового та вестибулярного аналізаторів, підвищуються функціональні можливості дихальної та серцево-судинної систем, поліпшується координація рухів; у волейболі розвиваються швидкість і точність реакції, покращується постава; заняття хокеєм і тенісом зміцнюють серцево-судинну та нервову системи, поліпшують координацію.

Результати різноманітних досліджень свідчать про недоступність багатьох спортивних ігор для школярів через складність технічних прийомів, невідповідність інвентарю віковим можливостям дітей та неможливістю застосування в умовах загальноосвітніх навчальних закладів. Однією з нагальних причин є відсутність майданчиків для занять такими видами спортивних ігор, як теніс, баскетбол, хокей та ін. За таких обставин виникає потреба у пошуку рішень для розв'язання проблеми популяризації спортивних ігор і пошуку видів спорту, які можна використовувати у фізичному вихованні. Одним із таких заходів є впровадження нових видів спорту, таких як пляжний теніс, корфбол, рінгбол, футбег, флорбол, босу та ін. у програми фізичного виховання загальноосвітніх навчальних закладів, спортивних гуртків, а також як

рекреаційних видів спорту в програми літніх таборів для дітей. Доступність вищезазначених спортивних ігор (спрощених їх варіантів, в залежності від віку та умов застосування) дає змогу використовувати їх в спортивних залах будь-якого розміру, на спортивних майданчиках дошкільних закладах, на пляжах, галявинах і в дитячих таборах, що вирішує проблему доступності спортивних ігор та їх популяризації. Ці види спорту не тільки підвищують настрій, але і покращують загальну фізичну підготовленість, в тому числі і координаційні здібності.

Список використаних джерел

1. Андрощук Н. В. Рухливі ігри та естафети у фізичному вихованні школярів. Тернопіль: АТ Прес, 2001. 144 с.
2. Арефьев В. Г. Основи теорії та методики фізичного виховання. Кам'янець-Подільський: ПП «Плай», 2011. 368 с.
3. Богінч О. Л. Рухливі ігри та ігрові вправи з елементами спортивних ігор за рівнями складності ігрових завдань, що стануть у пригоді у фізичному вихованні дітей старшого дошкільного віку: методичний посібник. / Тернопіль: Мандрівець, 2014. 224 с.
4. Войцеховський В. В. Фізичне виховання в рідній школі. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2016. 125 с.
5. Колумбет О. М. Розвиток координаційних здібностей молоді: монографія. Київ: Освіта України. 2014. 240 с.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Дмитренко К. А.

Актуальність проблеми підготовки майбутніх соціальних працівників до волонтерської діяльності в умовах воєнного стану є досить важливою, оскільки така підготовка може мати значний вплив на ефективність та якість соціальної роботи в контексті воєнних конфліктів. Аналіз статистики дозволив навести аргументів, які підтверджують актуальність цієї проблеми:

1. Збільшення воєнних конфліктів. Повномасштабне вторгнення РФ в Україну стало викликом для всіх сфер – не винятком стала і соціальна, яка опікується вразливими, малозахищеними та незахищеними категоріями населення. Надання соціальних послуг є одним із основних напрямків системи соціального захисту нарівні з виплатою грошової соціальної допомоги. Спектр цих послуг є досить широким – від послуг з догляду вдома, різноманітної допомоги з подолання тих чи інших складних життєвих обставин до